

ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΣ
ΤΗΣ
ΕΛΕΝΗΣ Α. ΑΡΣΕΝΗ

ΛΕΓΕΙΣ, ὅτι τὰ εἴκοσι τρυφερά ἔτη της ἐπλάσθησαν διὰ τὴν γλυκυτέραν ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχίαν! Τὸ κάλλος, ἡ χάρις καὶ ἡ δρόσος τοῦ Ἀπριλίου ἐδώρησαν εἰς τὸ ἐράσμιον αὐτὸ σῶμα τὰ τόσα καὶ τόσα θέλλγητρα καὶ νομίζεις, ὅτι ἔχεις ἐνώπιόν σου ἄγγελον ἄπτερον. Τρισευδαίμονα τῆς θαλλούσης νεότητος ἔτη, πόσον εἶσθε ἐρατεινὰ καὶ πολυθέλλγητρα!

Ἐπὶ τοῦ ὠραίου καὶ συμπαθοῦς προσώπου της ἐκλάμπουσι ἀκτῖνες ἀγαθότητος καὶ ἀγγελικῆς εὐαισθησίας. Ἡ γλυκεῖα ὄψις χρωματίζεται ἐξ ἐνδομύχων εὐγενοῦς καρδίας ὀνειρῶν καὶ πόθων, ἀγνῶν, ὡς τῆς ἐαρινῆς αὐγῆς ἢ πνοῆς, καὶ τρυφερῶν, ὡς τὸ ἀνθύλλιον τῆς ἰάσμη. Ἐπὶ τῶν ἀβρῶν χειλέων ἐπανθεῖ τὸ μάγον τῆς ἀθωότητος μειδίαμα· ἐντὸς δὲ τῶν ἐπαγωγῶν ὀφθαλμῶν σπινθηροβόλει τὸ πῦρ τῆς νεότητος καὶ ἡ αἰθρία τῆς ψυχῆς ἐπιλάμπει εἰς τὴν ἐρασμίαν μορφήν γλυκυτάτη.

Καί, ἐὰν ἡ εἰκὼν στερῆται φωνῆς καὶ ζωῆς, μαντεύεις ὅμως ὅποια εὐγενῆς ψυχὴ ἐνοικεῖ εἰς τὸ χαριτόβρυτον σῶμα καὶ ποῖα τρυφερὰ καρδιά πάλλει ὑπὸ τὰ γραφικὰ στήθη.

Εἶσαι φιλόσοφος καὶ ἐνώπιον τῆς ζωῆς βίβλου τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ κάλλους κλείεις τὰς νεκρὰς βίβλους σου καὶ φιλοσοφεῖς ἐπὶ τῆς ῥεμβώδους μορφῆς εἰς ἰδανικωτέρας μελέτας καὶ ὕψη.

Εἶσαι ποιητὴς καὶ αἰσθάνεσαι ἄρρητόν τι καὶ ἐμπνέεσαι καὶ ψάλλεις θυμήρης καὶ ἔνθους·

Que Dieu montre ou voile
les astres des cieux!
la plus pure étoile
brille dans tes yeux.

Qu' Avril renouvelle
le jardin en fleur!
la fleur la plus belle
fleurit dans ton coeur!

II

Φαντασῖαι καὶ χίμαιραι! Παλμοὶ πλάνοι! Ὀνειρα, ἐπιτερπῆ, ἀλλὰ ψευδῆ καὶ ἀπατηλὰ, σβεννύμενα, ὡς τῆς Ἰρίδος τὰ πολυθέληγτρα χρώματα! Λέξεις, λέξεις, λέξεις! ὡς ἔλεγεν ὁ Ἀμλέτος.

Ἴδετε τὴν εἰμαρμένην τοῦ ῥόδου καὶ μὴ πιστεύετε, ποτὲ μὴ πιστεύετε, εἰς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς εὐδαιμονίαν. Ἄν ὑπάρχη πέραν αὐτῆς ἄλλη τις ἀληθὴς καὶ αἰδιος, παρηγορήθητε, ὅτι δὲν εἰργάσθη εἰς μάτην ὁ Δημιουργός, ἀλλ' ἐν προνοίᾳ καὶ σοφίᾳ τὰ πάντα ἐποίησεν. Ἐὰν ὅμως δὲν ὑπάρχη, τότε οἰκτεῖρατε τὴν ἀνθρωπίνην μοῖραν.

Ἰδίως ὅ,τι εἶνε ὠραῖον, συμπαθὲς καὶ εὐγενὲς ἔχει τὴν εἰμαρμένην τοῦ ῥόδου. Διανείχεται ὁ κάλυξ αὐτοῦ ἐν μέσῳ πνοῶν ζεφύρων, μύρων καὶ μηλολονθῶν. Θάλλει τῶν ἀνθῶν ὁ ἀναξ εὐώδης καὶ πάγκαλος καὶ κοσμεῖ τὴν ἀβρὰν τῆς κόρης κεφαλὴν, ἐμπνέει τὴν λύραν τοῦ ποιητοῦ, καλλύνει τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν ἐορτὴν καὶ μεθύσκει τὴν καρδίαν. Ἀλλὰ πόσον βραχύδιον εἶνε τὸ κάλλος του! Μαραίνεται μοιραίως τάχιστα καὶ τὰ εὐώδη του πέταλα σαρόνει ὁ ἀνεμος καὶ μένει ἄχαρις καὶ κατηφὴς ἢ τέως θάλλουσα ῥοδωνιά. Οὕτω συνήθως καὶ τὴν χαρίεσσαν καὶ ἀνθηρὰν νεότητα ἀπομαραίνει ἀπροσδοκῆτως εἰμαρμένη εἴρων, χαϊρέκακος καὶ ἀνίλεως καὶ ὠχρῶσιν ἐν μεσοῦντι Μαίῳ αἱ ῥοδινότεραι τῆς ζωῆς ἐλπίδες, πλησίον τὰ ὄνειρα οἰκτρῶς ναυαγοῦσιν εἰς ἀδιεσώτους σκληροὺς ὑφάλους καὶ οἱ τρυφερώτεροι πόθοι θάπτονται μοιραίως εἰς πρόωρον καὶ πολυδακρυν τάφον.

Οἴμοι, οἶα εἰμαρμένη!

Οὐδέποτε ἀνθρωπίνῃ εὐτυχίᾳ ἐτελεσφόρησεν ἐπὶ τῆς πολυπόνου ταύτης γῆς, ἣν κατοικοῦμεν. Οὐδεμίᾳ φιλοδοξίᾳ ποτὲ ἐκορέσθη, οὐδὲν ὄνειρον εὔρε τὸ ἄκρον ἅωτον αὐτοῦ, οὐδεὶς πόθος, οὐδεὶς παλμός, οὐδεμίᾳ ἐλπίς εὔρον τὸ μὴ περ αἰτέρῳ των. Τίς Θεὸς ἢ δαίμων συντρίβει τόσον ἀμειλίκτως τὴν εὐτυχίαν τῶν θνητῶν; Πρὸς τί οὗτος ὁ πικρὸς καὶ ἀπάνθρωπος κλῆρος τῶν πόνων καὶ τῶν δακρῶν; . . .

Λέγουν, ὅτι εἰς τοῦ Γάγγου τὰς ὄχθας φύεται τῆς λήθης τὸ φυτόν. Μακαρία ἡ χώρα ἐκείνη τοῦ λωτοῦ! Λησμονεῖ τις τοῦλάχιστον καὶ ἂν λείπουν αἱ γλυκεῖαι ἀναμνήσεις, ὅμως ἡ καρδία δὲν τήκεται ἐν στόνοις καὶ συμφοραῖς, οὐδ' ἀπομαραίνεται ποθοῦσα τῆς ἐκλιπούσης εὐδαιμονίας τὴν νεκρανάστασιν.

III

Τλήμων κόρη, ἦτο πεπρωμένον.

Ἢ χρυσὴ νεότης Σου, ἢ τόσας ἐλπίδας εὐτυχοῦς ζωῆς ἐγκλείουσα, εἴμαρτο νὰ ἐκλείψῃ, ὡς τὸ ἄσμα ἐπὶ τῆς λύρας, νὰ καταρ-

ρεύση ἐν τῇ ἀκμῇ της καὶ τάφος πολύδακρος καὶ σκληρὸς νὰ κατα-
φάγη τὰ ἀνθηρὰ ἔτη καὶ συμπαθῆ κάλλη Σου. Ἐπιπτον ὠχρὰ τοῦ
φθινοπώρου τὰ φύλλα, ὅτε ἐκλινες τὴν ἐρασμίαν Σου κεφαλὴν ἐπὶ
τὸ προσκεφάλαιον τοῦ θανάτου. Διατί ὁ θάνατος νὰ μὴ ἔχη σπλάγ-
χνα νὰ Σὲ λυπηθῆ, ψελλίζουσιν.

je pars : il le faut et je cède ;

Mais le coeur me saigne, en partant !

Καὶ λοιπὸν διὰ τὸ χῶμα ἔπλασεν ἡ φύσις τὸ εὐγενέστερον καὶ
συμπαθέστερον τῶν τέκνων της ; Δὲν ἔχει πλέον τὸ πρωτότυπὸν
της ἢ προσφιλῆς εἰκὼν Σου. Θλίβομαι, ὅτι δὲν τὸ ἐγνώρισα, οὔτε
ἐλπίζω πλέον νὰ τὸ γνωρίσω ποτέ. Μόνον ἡ σκιὰ αὐτοῦ ἀπέμεινεν,
ἀλλ' ἄνευ ζωῆς καὶ ψυχῆς. Οἱ γόητες αὐτοὶ καὶ παρθενικώτατοι
ὀφθαλμοὶ ἐσβέσθησαν πλέον καὶ ὠχετο ἡ λάμψις αὐτῶν καὶ τὸ πῦρ.
Ἄπεμαράνθησαν αἱ ῥόδιναι παρειαὶ καὶ τὰ χαριέντα χεῖλη οὐδέ-
ποτε πλέον θὰ μειδιάσωσιν, ἀγαπητῇ Ἑλένῃ.

Ἀναπαύεται ἤδη τὸ σῶμα Σου τοῦτο εἰς τοὺς κόλπους τῆς μη-
τρὸς γῆς

« Κ' εἶν' ἀλαφρὸ τὸ χῶμα Σου

« Σὰν τῆς ἐληῆς τὸ φύλλο,

« Σὰν τῆς δροσιᾶς τὸ στάλαμμα ! »

IV

Ἄδουνηρὰ ἰδέα ἡ ἰδέα τοῦ αἰωνίου ἐξαφανισμοῦ. Καταρᾶται τις
τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη, ἂν πρέπη ν' ἀποθνήσκῃ εἰκοσαε-
τῆς ! Νὰ κλίνη ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν, ῥικνὸς, κεκυρτωμένον,
ἀπελπις, κορεσθεὶς τῆς ζωῆς ἢ ἀπογοητευθεὶς, μὲ χιονώδη τὴν κό-
μην καὶ κοιμηθεῖσιν τὴν καρδίαν, εἶνε φυσικὸν, εἶνε ἀναπαυτικόν.
Ἄλλ' ἐν μέσῳ τῶν γλυκυτέρων καὶ ἰδανικώτερων ἡμερῶν τοῦ βίου
του, ἐν ᾧ τρυφᾷ εἰς τὸ μέλι τῆς ζωῆς, ἐν ᾧ λάμπει εἰς τοὺς ὀφθαλ-
μούς του πολυθέλητρος ὁ κόσμος, ἐν ᾧ πάλλει εἰς τὰ φλογερά
στήθη του καρδία περιπαθῆς καὶ σκιρτῶσα, ἐν ᾧ βαυκαλῶσιν αὐτὸν
τὰ ἀγγελικώτερα ὄνειρα καὶ αἱ χαριέστεραι ἐλπίδες, τότε ὁ θάνα-
τος εἶνε ἢ μᾶλλον ἀποτρόπαιος καὶ ἢ πικροτέρα τῶν συμφορῶν.

V

Elle est morte, a quinze ans, belle, heureuse, adorée !
Ὠραία, εὐτυχεῖς, λατρευομένη, διότι ἦτο τὸ
σέμνωμα τοῦ οἴκου της καὶ ἐπ' αὐτῆς συνεκεντροῦτο θερμοτάτη τῶν
καλῶν γονέων της ἢ στοργὴ καὶ ἀπειρος τῶν προσφιλεστάτων ἀδελ-
φῶν ἢ λατρεία. Ἦτο αὐτὴ ἡ πηγὴ καὶ τὸ κέντρον πάσης των χαρᾶς
καὶ πάσης ἐλπίδος. Ἐκεῖνοι ἦσαν ἡ μαγνητικὴ βελὸνῃ καὶ ἡ Ἑλένη

των ὁ πολικὸς ἀστήρ. Ἦτο ἀκόμη ὁ λιμὴν πάσης βιωτικῆς τρικυμίας των καὶ Ἴρις παρηγορίας καὶ ἐλπίδος ἐν πάσῃ θλίψει των. Ἦτον ἡ εὐτυχία των, ὁ κόσμος ὅλος δι' αὐτοὺς, ἦτο τι πλειότερον....

Καὶ ὁ θάνατος αὐτῆς ἡμαύρωσεν ἀσπλάγχχνως τὴν γλυκυτέραν τῆς ζωῆς αὐτῶν λαμπηδόνα καὶ συνέθαψεν ἐν τῷ τάφῳ τὴν εὐτυχίαν ὅλων αὐτῶν τῶν προσφιλῶν ὑπάρξεων.

Ταλαίπωροι γονεῖς, τίς ὁ παραμυθήσων τὸ ἄφατον ἄλγος Σας; Δύστηνοι ἀδελφοί, πόσα δάκρυα θὰ χύσητε πικρά!

Δὲν ὑπάρχει φάρμακον διὰ τοιαῦτα τραύματα. Δὲν ὑπάρχει ἰατρὸς, ὁ θεραπεύσων. Μόνον ὁ χρόνος ἀμβλύνει τὰ ἄλγη τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις ἀναξέει ἀσπλάγχχνως τὴν ἐπουλωμένην πληγὴν καὶ ἐπιναφέρει τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς στόνους εἰς τὴν καρδίαν.

Καὶ ἡ ἀνάμνησις ἐκείνης θὰ Σᾶς παρακολουθῆ ζωηρὰ καὶ ποθεινῆ εἰς πᾶν βῆμα, ὡς ἡ σκιά Σας, ἀχώριστος.

VI

Λάλει, φιλτάτη εἰκὼν.

Ποῦ μετέστη ἡ ώραία Σου ψυχὴ; Ἐν μέσῳ τοῦ ἀπείρου σύμπαντος, ὅπου συστρέφονται μύριοι καὶ μύριοι κόσμοι, ὑπάρχει που τῆς ἀχανοῦς δημιουργίας ἄρα γε τόπος, εὐανθῆς παράδεισος, διὰ τοὺς ἐκ τῆς γῆς μας ἀφιπταμένους ἀγγέλους, ὅπου τὰ ῥόδα νὰ μὴ μαραίνωνται ποτέ, ὅπου τὰ πτηνὰ νὰ κελαδῶσιν αἰωνίως, ὅπου τὰ μῦρα τῶν ἀνθρώπων νὰ μὴ ἐξαντλῶνται καὶ τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας μηδέποτε νὰ δύῃ καὶ νὰ βασιλεύῃ αἰωνία γαλήνη, ἀρμονία καὶ μακαριότης; Ἦ μήπως τὰ πάντα λήγουσιν ἐν τῇ σποδῷ τοῦ τάφου εἰς αἰώνιον ἐξαφανισμόν;

Οἱμοι, σιωπᾶς καὶ ἡ σιγὴ Σου εἶνε, ὡς ὁ θάνατος παγερά. Αἱ πύλαι τοῦ Ἄδου δὲν διαρρήγνυνται καὶ σκοτεινὸν μυστήριον περιβάλλει τὰ πέραν τοῦ τάφου. Ἀλλὰ προτιμῶ τὴν πρώτην ιδέαν, διότι μὲ παρηγορεῖ καὶ ἀποστρέφομαι τὴν δευτέραν, διότι μὲ θλίβει καὶ μοὶ ἐμπνέει φρίκην καὶ ἀπόγνωσιν.

Ἦπαγε λοιπὸν ψυχὴ, νὰ συνεχίσῃς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς εὐδαιμονίαν Σου. Ἐκεῖ εἰς τὴν αἰωνίαν μακαριότητα θὰ ἐπανεύρῃς διὰ νὰ μὴ χάσῃς ποτὲ πλέον τὰ ώραῖα καὶ τρυφερὰ εἴκοσιν ἔτη Σου ἐν ἀθανάτῳ καὶ αἰωνία νεότητι καὶ τὴν εὐγενῆ καὶ συμπαθεῖ Σου καρδίαν. Γενοῦ τῶν ἀγγέλων ἀδελφὴ καὶ εὐτύχει εἰς τοὺς κόλπους τῆς θείας μακαριότητος παρὰ τὸν θρόνον τοῦ Πλάστου.

Adieu donc, jenne amie, qui je n'ai pas connue !

Νοέμβριος 1884.